

Päeva Sõnum nr. 95. 22. ? 28. juuli 2018

TÕDE JA EKSITUS

"Issand pööras Iobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest." Ii 42:10

9. pühapäev pärast nelipüha

Lihtne oleks elada, kui teaksime täpselt, milline tee on kõige õigem edasi minemiseks. Paraku on elu tunduvalt keerulisem. Me ei saa vaadata elu mustvalgelt. Elus on palju värve ja varjundeid. Küllalt raske on öelda, mis on tõde ja mis eksitus ning kus kulgevad piirid nende vahel. Nii mõnigi asi, mis võib esmapilgul tunduda meile ebaõiglane ja vale, võib aja jooksul tuua elus esile midagi head ja positiivset.

Näiteks sageli on raske mõista elu kannatusi ja raskusi. Vahel tulevad raskused ellu meie enda valede valikute tagajärjel ja sellepärast, et oleme läinud eksituse teele. Aga ka tõe teel käies võib olla probleeme: Iobi raamat on hea näide sellest, kuidas raskused tabavad inimest ka tõe teel.

Piibel annab meile palju nõu, kuidas kulgeda oma teed. Need reeglid pole vajalikud mitte Jumalale, vaid inimestele ning need on Jumala kingituseks meile, et meie elu oleks õnnelik. See, kui-das mõistame neid Jumala sõnas antud tõdesid, sõltub aga paljus tõlgendamisest ja siin on jällegi keeruline mõista, mis on õige ja mis väär.

Pühakiri hoiatab meid valeprohvetite eest, kes ahvatlevad inimesi kõrvale tõe teelt. Need vale-prohvetid võivad usu tee kuulutada nii liialt avaraks kui liialt kitsaks. Jumala Püha Vaim on see, kes toob selguse tõe kohta meie ellu. Palves võime kõnelda Jumalaga ja tema näitab meile, mis on tõde ja mis eksitus.

Meelespeetav kirjakoht: Käige nagu valguse lapsed - sest valguse vili on ju igasuguses hea-duses ja õiguses ja tões. Ef 5:8b,9

Inimene, kes aastaid on elanud oma unenägude maailmas, võib ärgata tõetunnusele. "Tõuse üles surnuist!" Needki, kes on surnud olnud tavainimese kõlblusnormidele, võivad ellu ärgata. "Tõuse üles!" Hakka end liigutama! Hakka parandama oma endise elu vigu! Palu andeks neilt, kelle vastu oled eksinud. "Siis Kristus valgustab sind." Ta näitab meile kätte uue elu. Ta teeb veel roh-kemgi. Tema muudab su valguskiireks. "Te olete valgus Issandas!" Niisugune võimalus on avatud igale inimesele.

Jeesus on tulnud meid valgustama. Tema valguses näeb inimene esmakordselt oma tõelist vaimulikku olukorda. Pöördunud inimene vaatab kurvastuse ja põlgusega vanale pattudele, mida ta kord armastas. Kui oled ärganud Kristuse valguses, siis ei näe sa ainult ennast, vaid sulle muutub arusaadavaks ka Kristuse surm meie pattude eest. Selles valguses näed sa oma uue elu olemust ja ülesandeid. Sa tead, et oled saanud elu, mis viib sind läbi surma igavesse ellu.

Siis Jeesus rääkis neile taas: "Mina olen maailma valgus. Kes järgneb mulle, ei käi pimedu-ses, vaid tal on elu valgus. (Jh 8:12) Uskuge valgusesse, kuni teil valgus on, et te sünniksite valguse lasteks." (Jh 12:36) Aga Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus. (Gl 5:22)

Palvetagem: Issand Jumal, meie Päästja, Sina oled seadnud aluse, millele me võime rajada oma elu. Aita meil mõista, mis on elus oluline ja väärtuslik ning anna jõudu, et selle poole püüelda. Seda palume Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

ELU EHITUSE PÕHIMÕTTE

Pühapäev ? 22. juuli

Maarja Magdaleena, Issanda õpilane, madlipäev

Jeesus ütleb: "Igaüks nüüd, kes neid mu sõnu kuuleb ja nende järgi teeb, sarnaneb aruka mehega, kes ehitab oma maja kaljule." Mt 7:24

Kõlab küll lihtsalt: kes neid mu sõnu kuuleb ja nende järgi teeb. See kõlab niisama lihtsalt na-gu kogu mäejutus ja ometi nõnda, et see, kes seda loeb või kuuleb, peab kohkuma. Ei ole kuulaminegi nii lihtne, nagu tunduda võib: kuulda ja kuuletuda, ilma midagi väänamata, ennast peitmata. Aga siin seisab: Kes kuuleb ja teeb st. inimene, kes saab rahulikult öelda, et ta on teinud oma elus tõeks selle, mida Kristus siin nõuab.

Mäejutlust seletades kõneleb Ta mäekõrgusest kaljuseinast, mis näib ületamatu. Ei ole teed, mis viiks üles; ei ole üldse midagi, kuhu saaks käe või jala toetada. Nii käivad meie mõtted oma rada ja need ei julgusta kedagi. Ometi on see tähendamissõna (Mt 7:24-29) antud meile just julgustuseks ja kinnituseks, kuulamiseks ja järgimiseks.

Mõistlik mees ja rumal mees ehitavad kumbki oma maja. Kui vaadata neid valmissaanud ma-ju, siis võib-olla ei ole neis mingit erinevust märgata. Mõlemad on kaalunud ja arvestanud, andnud endast parima, et maja kõlbaks elamiseks ja tuleks igakülgsest hea. Eraldi vaadatuna võivad mõle-mad majad olla ühesuguse headuse ja püsivusega. Aga erinevus on vundamendis ? selles, mis hoo-net kannab. Täheleb, et ehituses endas ei olene, kas ta jääb püsima või peab kokku varisema. Ehk teisiti öeldes: kas me oleme suutnud midagi saavutada või teoks teha, kas meil on seda või teist kord ette näidata, see kõik polegi nii oluline. Tähtis on ehituse alus ? see, millele me ehitame. Jeesuse sõ-na kuulda ja teha tähendab rajada oma elu kaljusele aluspõhjale ning ehitada kindlalt ja mõistlikult.

Igaüks, kes tuleb minu juurde ja kuuleb mu sõnu ning teeb nende järgi - ma näitan teile, kelle sarnane ta on. Ta on inimese sarnane, kes maja ehitades kaevab ja süvendab ja rajab selle aluse kal-jule. Kui siis tuli suurvesi, paiskus vool vastu seda maja, aga ei suutnud seda kõigutada, sest see oli ehitatud hästi. (Lk 6.47,48)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Mõtiskle veidi enda kristlike uskumuste ning praktikate üle. On need rajatud aktiivsele armastuse-suhtele, ning sügavale igapäevasele pühendumisele?

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, Sinu Poeg Jeesus Kristus tervendas Maarja Magdaleena vaimu, hinge ja ihu ning tegi temast oma ülestõusmise tunnistaja. Puhasta meid pattudest ja uuenda meid oma Vaimuga, et me võiksime Sind teenida Jeesuse Kristuse ülestõusmise väes, kes koos Sinuga Püha Vaimu ühtsuses elab ja valitseb igavesest ajast igavesti.

* * *

KAHETSEJA PALVE

Esmaspäev ? 23. juuli

Sul on hea meel tõest, mis asub südame põhjas, ja salajas annab Sa mulle tarkust teada. Ps 51:8

Siin on jutt sisemisest ja sügavast tõe tunnetusest. Selle vastandiks on välised, üksnes teoreetilised teadmised ja rituaalid. Kui inimese suhe Jumalaga on üksnes pinnapealse jumalateenistuseelu tasemel, siis tal tõepõhi puudub. Siis isegi väliselt õigesti teostatud rituaalid, üksnes varjavad inimese sisemuses peituvaid pattu. Seda on kogudusteski väga palju. Inimene täidab ettenähtud kohustused ja arvab siis, et nüüd on ta Jumala ees õige.

Jumal tahab, et me õpiksime tundma ka oma sisemist olemust. Ja seda saab Ta meile õpetada salajas, nagu Taavet siin ütleb st. Jumalaga ausalt kahekesi olles. Kui inimene Jumala Sõna valgel julgeb oma patule ausalt silma vaadata ja nimetada seda õige nimega, siis on ta juba tõe pinnal oma südame põhjas.

Taavet ei otsi ise enda juurest mingeid häid külgi, mille alusel Jumal peaks teda aksepteerima. Selle asemel tõdeb ta, et Jumal ise annab talle teada tarkust, mis toob elu. Ta pöörab pilgu endalt Jumala tööle ja võimalustele ning see ongi parim mida patune inimene

saab teha.

Vaid me kõneleme Jumala saladusse peidetud tarkusest, mille Jumal on ette määranud meie kirkuseks enne ajastuid. (1Kr 2:7)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui oled kellegi vastu eksinud, palu täna temalt andeks. Ja kui sul pole enam võimalik selle inimesega kohtuda, siis toetu Taaveti laulule ja loole teades, et või-me Jumalalt vastu võtta andestuse hoolimata kõigest.

Palvetagem: Issand, lase meil taibata, mis on tõeliseks maailma valguseks olemine. Valguses näeme asju õieti ? kristlased kutsuvad meelearandusele ja osadusele Jumalaga. Me palume, ära luba meil leppida maailmas valitseva ülekohtuga ja jätta aitamata lesknaine. Anna, et omaksime julgust öelda, kuhu läheb see maailm ilma Sinuta ja kuhu see jõuaks Sinu armu läbi Jeesuses Kristuses. Ove Sander

* * *

JUMALAGA ÜLBITSEDES

Teisipäev ? 24. juuli

Issand ütles: "Kui te tõesti parandate oma eluviise ja tegusid, kui te tõesti teete õigust niihästi ühele kui teisele, siis ma jätan teid elama siia paika, maale, mille ma andsin teie vanemaile muist-sest ajast igavesti." Jr 7:5,7

Juuda rahvas oli tõsisel pimeduses, eitades ja ignoreerides Jumalalt tulevaid sõnumeid. Tundus nagu mõtleksid nad, et millised nende vead ka poleks, Jeruusalemma tempel on nende kaitse, sest Jumal ei lase ju oma hoonet hävitada. Ometi oli nende jumalateenistus muutunud tühjaks kordamiseks, ning nende teod irvitasid kõige selle üle, mida Jumal neilt ootas. Nad ei hoolinud õiglusest, rõhusid kõige nõrgemaid ning olid üleni pühendunud ebajumalate teenimisele. Ja sellest kõigest hoolimata pidasid nad endiselt oma turvakilbiks templi pühadust ning arvasid, et on väljapool hädaohtu.

Jumal vastas sellega, et meenutas neile varasemaid aegu Siilos, kus kurjus sai karistatud ning kõik kummardamise paigad hävitati koos linnaga. Samamodi kui tookord Iisrael vangis viidi, pidi nüüd sündima Juudaga. Sest ebajumalate teenimine oli läinud liiga kaugele ning Jumal ei kuulnud enam palveid oma rahva pärast. Rahvas ei mõistnud, et iga ebajumalakummardamise akt rikkus ja rüvetas neid endid ning kutsus vältimatult esile Jumala karistuse kogu kultuuri üle.

Jeremija peamine prohvetlik kutsumine ja ülesanne oli tuua Jumala sõnum inimesteni ning teatud kordadel ka palvetada rahva eest (vt Jr 18:20), kuid antud juhul oli rahva ebajumalateenimine rikkunud nende lepingusuhet Jumalaga nii põhjalikult, et Jeremijal kästakse mitte enam rahva eest palvetada (vt Jr 7:16). Rahva enesepettuse ja jumalasalgamise määr oli nii ulatuslik, et enam mingit lootust ei näi üle jäävat; nad on end Jumalast lõplikult ära lõiganud.

Kõik see õpetab meid mõistma, kui otsustavalt kõikemuutev on evangeeliumi sõnum. Kristus jätkab eestpalvete tegemist ka nende eest, kes Tema vastu on tõusnud (Lk 23:34; Js 53:12), ja seda isegi siis kui Teda on piinatud ja risti löödud, ning mitte ainult nende eest vaid, ka kõikide teiste eest, kes tõukavad ära tõe ning jumalakummardamise. Selleks on vaja Jumala Poega ennast, Päästjat - prohvetist ei piisa - et lepitada inimese patu ulatus ning taastada rahu Jumalaga.

Nad astuvad üle iga piiri, ka kurjades tegudes: nad ei aja kohtuasju, vaeslapse kohtuasja, et seda lahendada, ja nad ei mõista õigust vaestele. (Jr 5:28)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kas nad teotavad mind? küsib Issand. Eks nad teota iseendid oma häbiks? (Jr 7:19). Millised võiksid olla need asjad, mille läbi mina ja mu perekond, kogudus ja rahvas teeb enesele kahju, järgides pigem rahvahulki kui Jumala teed?

Palvetagem: Issand, nii lihtne on kõike iseenesestmõistetavalt võtta, hetkekski peatumata ja küsimata, mida Sina minu elustiilist arvad. Palun kõneta mind tänase teksti läbi ja kutsu korrale, kui seda vajan. Elaine Storkey

* * *

NÄHA JUMALAT SELLISENA, NAGU TA OMA PÜHADUSE TÄIES KIRKUSES ON

Kolmapäev ? 25. juuli

Apostel Jaakobus Vanema päev ehk jaagupipäev

Taotlege rahu kõikidega ja pühitsust, milleta keegi ei saa näha Issandat. Hb 12:14

Selles kirjakohas antakse pisut aimu, mida Heebria kirja autor "õgvendage teeraja" (Hb 12:13) all mõtleb. Esiteks peavad kristlased püüdlema rahu kõigi inimestega. Sama soovitab Rooma 12:18. Aga et see ei tähenda rahu iga hinna eest, selgub kõrvutusest pühitsuse taotlusega. Rahu inimestega on võimalik ainult selle piires, mis on õige. On aegu, mil õige asja eest seismine kutsus esile vaenu-likkuse ning rahu puruneb paratamatult. Siin aga tahetakse öelda, et kui rahu vähegi on võimalik säilitada, ei tohi selleks pingutusi säästa. Rahu tagaajamise mõte pärineb Psalmist 34:15, kus see on kõrvutatud teadliku hoidumisega kurjast.

Teine taotluse eesmärk, pühitsus, haakub Hb 12:10 salmis näidatud "pühadusest osasaamise-ga", kuid piiritlev lauseosa - milleta keegi ei saa näha Issandat ? selgitab, miks on see taotlus möö-dapääsmatu. Sellega öeldakse tegelikult, et Jumal tahab meid endaga samale tasemele. Absoluutne puhtus välistab paratamatult igasuguse ebapuhtuse. Jumala "nägemist" võib mõista vaimulikus tä-henduses Temaga suhtlemisena, aga ka Tema tunnetamisena, kui see praeguses elus võimalik on (vrd 1Jh 3:2, kus viidatakse Kristuse tagasitulekule). Tulevikuaeg näha osutab seni veel toimumata sündmusele.

Kui võimalik, niipalju kui oleneb teist, pidage rahu kõigi inimestega! (Rm 12:18) Armsad, et meil nüüd on niisugused töötused, siis puhastagem endid ihu ja vaimu kogu rüvedusest, täiustades oma pühadust Jumala kartuses. (2Kr 7:1) Jah, see on Jumala tahtmine: teie pühitsus, et te hoiduk-site hooruse eest. (1Ts 4:3)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Mida tuleb meil endal teha, et Jumala arm meie vastu ei osutuks kuidagi tühiseks?

Palvetagem: Armuline Jumal, me meenutame täna Sinu ees Sinu sulast ja apostlit Jaakobust, esimest jüngerite seas, kes suri märtrina Jeesuse nime pärast. Vala oma Kiriku juhtide peale ennastsalgava teenimise vaimu, mis Sinu väge ja au tunnistab. Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

* * *

LOOTUS JUMALALE

Neljapäev ? 26. juuli

Ma tulen Issanda Jumala vägitegudega, ma tunnistan üksnes Sinu õiglust. Ps 71:16

Kuningas Taavet oli oma suures vaevas ja kõigis rasketes tagakiusamistes rohkelt Jumala ar-mu tunda saanud. Ta oli mõistnud, et inimesel enesel ei ole ühtegi õigust Jumala ees seista ja enda eest kosta, vaid kõik õigus kingitakse talle. Sellepärast ta ütleski: Ma tunnistan üksnes Sinu õiglust.

Lihameelsed inimesed ei tea sellest õigusest midagi, mis Jumala ees maksab. Aga usklikud on ära tundnud, kui imelisel viisil Jumal on meile õiguse valmistanud oma püha Poja läbi. Tema, kes püha ja õige, on meie ülekohtud ärakandnud, meie patu võlad ära maksnud ja nüüd võib Tema kõik, kes Temasse usuvad, oma püha vere väes kõigist patu roojasusest puhtaks pesta. Meie hinge alastuse oma õigusega kui kuuega katta ja seda meile igaveseks katteks ja ehteks jätta. Seda suurt armu ja kallist õigust õpetab Püha Vaim meid tundma ja usu läbi omaks võtma ning karistab meid mõne tühise lootuse ja eneste tehtud õiguse pärast, mida viimse kui hilbuni peame enese ümbert ära heitma, et siis Jumala Pojast kingitud õigus meile ainsaks katteks oleks. Ei surma vaev, ei kohtu päev või seda õiguse kuube meie käest enam ära võtta.

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui mõtleme oma elu peale, meenutame hetki, kus Jumal on tulnud meile appi. Täname siis teda selle eest ja palvetame, et Jumal aitaks meil teda usaldada.

Palvetagem: Ma kiitlen oma jõuetusest, rõõmustan oma võimetuse, oskamatus ja vaesuse üle ühes või teises valdkonnas. Olen rõõmus, et mul puuduvad oma õigus ja jõud, ilu, loomulikud anded ja veetus. Täna Jumalat selle eest, et võid kogeda Tema auhiilgust, mida Ta laseb voolata sinu vaesuse ja oskamatus keskele. Ema Basilea Schlink

* * *

JUMALA AU ILMNEB KA ÕELATE SAATUSES

Reede ? 27. juuli

Kui õelad lakkavad nagu rohi ja kõik ülekohtutegijad õitsevad, siis on see neile hävituseks igavesti. Ps 92:8

Ilmselt mõtleb Taavet mõnele sündmusele, kus õelate õitsemine lõppes kiire närbumisega. Õelate õnn ei ole ainult lühiajaline, vaid nende jõukus ja nende plaanide kordaminek ise peidab endas hävitavat jõudu. Aga sina, Issand, oled kõrge igavesti! (Ps 92:9)
Jumala vaenlased pillutakse laiali. See, kes suudab vaadata küllalt kaugele tulevikku, näeb ülekohtuste hukatust. Sest vaata, su vaenlased, Issand, sest vaata, su vaenlased saavad hukka, kõik ülekohtutegijad pillutakse laiali. (Ps 92:10)

Sest need niidetakse peagi nagu hein ja nad närtsivad nagu haljas rohi! (Ps 37:2) Nad olgu nagu rohi katustel, mis kuivab, enne kui see kitkutakse. (Ps 129:6)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kui uurid oma senist elu, kuidas saad säilitada oma viljakat elu tulevikuks?

Palvetagem: Armuline Jumal, me täname Sind, et Sa oled meile kinkinud andeksandmise ja igavese elu lootuse. Selle juures ootad Sa meilt, et suunaksime oma mõtted ja teod mitte enesele, vaid kaasinimesele. Sinu tahe on, et teeniksime maailma ? see ei tee meid õigeks Sinu ees, küll aga tunnistab armutööst meie südames. Muuda meid tuimumatuks soolaks ja kustumatuks valguseks. Ove Sander

* * *

MORAALSEST EBAJÄRJEKINDLUSEST HOIDUMINE

Laupäev ? 28. juuli

Valvake, et keegi ei oleks hooraja ega ka kõlvatu nagu Eesav, kes üheainsa kõhutäie eest an-dis käest oma esmasünniõiguse. Hb 12:16

Nüüd räägib Heebria kirja autor täpsemalt, millised on need kibeduse (või ka viha juure) hal-vad tagajärjed, mida ta silmas peab (Hb 12:15): inimesest saab hooraja ja kõlvatu (roojane).

Vana Testamendis ei räägita, et Eesav oleks käitunud hoorajana (vt 1Ms 25:29-34), küll aga võiks teda kirjeldada kõlvatu ehk jumalakartmatuna. Esmasünniõiguse mahamüümisega hülgas ta oma usulise pärandi, aga selle pärast ei saa teda nimetada hoorajaks. Ometi räägitakse Eesavist kui pahelisest inimesest. Tema rumalus vanima poja eesõiguse äraandmisel üheainsa kõhutäie eest on nii silmatorkav, et ta on saanud kõigi nende kehastuseks, kes asetavad ainelised või meelelised kasud kõrgemale vaimulikust pärandist.

Siis ütles Jaakob: "Vannu mulle enne!" Ja ta vandus temale ning müüs oma esmasünniõiguse Jaakobile. (1Ms 25:33) Kas te ei tea, et teie ihud on Kristuse ihu liikmed? Kas ma võiksin siis võtta Kristuse liikmed ning teha nad hoora liikmeteks? Ei mingil juhul! (1Kr 6:15)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Võta aega, et Jumalale üles tunnistada oma eksimused. Ja siis jää vaikseks, küsides Temalt, mida Ta tahab sulle õpetada saadud kogemuste läbi.

Palvetagem: Mis tunneb hing, kui silmad saavad näha, mis ükski silm siin pole näinud veel, kui elukroonid pannakse meil pähe, kui maitseme, mis siin ei mõelnud meel! Küll maksab vaeva näha, kannatada, küll maksab püüda ihu, hinge väest, küll maksab kindlalt käia kitsast rada ja võidelda, et kroon ei kaoks me käest! Karl Johann Philipp Spitta

* * *

Kasutatud allikad

- Cuthrie, Donald (2006). Kiri heebrealastele. Tallinn: Logos, lk 253, 254

- Kiivit, Jaan (1999) Tõde teeb vabaks [postill. Tallinn: Logos, lk 249-250
- Lampson, Peeter (1903) Hommiku- ja õhtu- "roaohver" : Esimene jagu. Tartu, lk 374
- Piibliõppekursus "Piibel kaanest kaaneni": Iisopi sõnum patusele (Ps 51:1-9) . Pühakirja selgitab Rannamõisa koguduse õpetaja Aare Kimmel. Pereraadio
- Sander, Ove (1998) Ja meie palume ... Tartu: Eesti Kirik, lk 32-33
- Soom, Kaido. Tõde ja eksitus. - Eesti Kirik (02.08.2017): <http://www.eestikirik.ee/tode-ja-eksitus-3/>
- Storkey, Elaine. Jumalaga ülbitsedes (Jr 7:1-20) - Piiblivõti. Avatud Piibli Ühing (30.06.2017): <http://www.avatudpiibel.ee/piiblivoti/2017/06/30>
- Tärk, Osvald (2004) Julgus elada ja surra. [postill Tallinn: Allika, lk 261
- Tärk, Osvald (2014) Psalmide seletus. Tallinn: Logos, lk 383

Koostas Indrek Lundava.

Juuli 2018